

วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีที่ ๓๑ (๒๕๕๒) ฉบับที่ ๑

กำหนดออก ปีการศึกษาละ ๒ ฉบับ

เจ้าของ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม ๗๓๐๐๐

โทรศัพท์ ๐-๓๔๒๕-๕๐๙๖, ๐-๓๔๒๕-๕๐๙๗

โทรสาร ๐-๓๔๒๕-๕๗๙๔

วัตถุประสงค์ วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ นักวิชาการ นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป ได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและผลงานวิจัย รวมทั้งได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นทางวิชาการ และการวิจัยในสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิจิตรศิลป์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาในสาขาดังกล่าวต่อไป

ที่ปรึกษา

คณบดีคณะอักษรศาสตร์ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.กฤษณา รัชฆะมนี

ศาสตราจารย์วิบูลย์ ลี้สุวรรณ ศาสตราจารย์สัญญา สุวรรณ์

บรรณาธิการ รองศาสตราจารย์จรัลรัตน์ ลักษณะศิริ

กองบรรณาธิการ

อาจารย์ฉันทมน ทองศิริ

รองศาสตราจารย์ ดร.บุษบา กนกศิลป์ธรรม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรพร ภูพงศ์พันธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภาภรณ์ ผาทอง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สรวิฑูร์ ตันณีกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายวรุณ น้อยนิมิตร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ นิโคธานนท์

รองศาสตราจารย์อนันต์ชัย เลหาะพันธุ์

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ธนวานิชวัฒน์

รองศาสตราจารย์ ดร.ชลดา เรืองรักษ์ลิขิต

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธเนศ เกร์ภาดา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญจิรา ถึงสุข

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภาส ปันตบแต่ง

ศาสตราจารย์ ดร.พรสวรรค์ วัฒนากร

รองศาสตราจารย์ยุรฉัตร บุญสิน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วายุทธ ศรีวรกุล

ศาสตราจารย์ ดร.สมทรง บุรุษพัฒน์

ปก ผู้ช่วยศาสตราจารย์สรวิฑูร์ ตันณีกุล

การสมัครสมาชิก ติดต่อ คุณพนทิพา ศรีพันธ์ผล เลขานุการคณะอักษรศาสตร์

โทร. ๐-๓๔๒๕-๓๙๑๐ ต่อ ๒๓๑๐๖

E-mail : webmaster_arts@su.ac.th

สถานที่พิมพ์ คัดดีโสภากการพิมพ์ กรุงเทพมหานคร โทร. ๐-๒๘๘๑-๔๑๓๒ - ๔

ผู้จัดจำหน่าย บริษัท เคล็ดไทย จำกัด โทรศัพท์ ๐-๒๒๒๕-๙๕๓๖

ราคา ๑๐๐ บาท

สารบัญ

บทความประจำ

ละครในฐานะสถาบันทางจริยธรรม

หรือความล้มเหลวของศาลสถิตยุติธรรม

เจตนา นาควัชร

๗

ชนบการมอบปริญญาคุณูปกัษัณทิตกิตติมศักดิ์ :

กรณีศึกษาจากมหาวิทยาลัยทอปปงเงิน

กรรทช อัดดวริยะนุภาพ

๒๔

The Transformation from Modernism to Postmodernism

in Samuel Beckett's Drama

ชุติมา เปล่งขำ

๕๐

ฅมเวตัน ทอดรอฟ : จาก “วรรณคดีและการสร้างคความหมาย”

ไปสู “วิพากษัการวิจารณ์” วรรณคดีศาสตร์

จะยังคงเป็นเรื่องที่เป็นไปได้อีกหรือไม่?

อัจฉรา วรรณเชษฐ

๗๑

“เจ้าชายน้อย” (Le Petit Prince) : ภาพสะท้อนของผู้ประพันธ์

องตวน เดอ แซงเต็กซูเปรี

(Antoine de Saint-Exupéry)

จุฑารัตน์ เบญจฤทธิ์

๑๑๕

Phra Prathon Chedi de Nakhon Pathom

Laurent Hennequin

๑๓๖

การศึกษาระบบไพร่

จากหลักฐานสมัยอยุธยาตอนปลาย

วรางคณา นิพัทธ์สุขกิจ

๑๗๘

ภาพรวมของการศึกษาชั้นหลักษณในบพประพันธไทย

ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๒๐-๒๕๓๐

วีรวัฒน์ อินทรพร ๒๐๔

การแต่งคำประพันธ์ให้อ่านได้สองทางในภาษาสันสกฤต

นาวัน วรรณเวช ๒๓๗

กลวิธีการตั้งนามฉายาของพระสงฆ์ไทย

อำนาจ ปักษาสุข ๒๔๗

วิถีชีวิตของคนเขมร : ภาพสะท้อนจากภาษิต

อุบล เทศทอง ๒๔๐

ปัญหาการระบุรูปเขียน “DE” ในภาษาจีนกลาง

กิตติชัย พินโน ๓๑๑

บทแนะนำหนังสือ

แนะนำหนังสือเก่าเรื่อง

อนันต์ชัย เลาหะพันธุ์ ๓๔๐

Twentieth Century Impressions of Siam :

Its History, People, Commerce, Industries,

and Resources.

บทบรรณาธิการ

วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับนี้เป็นปีที่ ๓๑ (๒๕๕๒) ฉบับที่ ๑ วารสารฉบับนี้แม้จะออกช้าไปบ้าง แต่ก็มีเนื้อหาสาระที่น่าสนใจและหลากหลาย ทั้งด้านการละคร วรรณกรรม ประวัติศาสตร์และโบราณคดี การประพันธ์ รวมทั้งภาษาและวัฒนธรรม จำนวนรวม ๑๓ เรื่อง

วารสารอักษรศาสตร์ฯ ฉบับนี้ขอร่วมแสดงความยินดีแก่ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.เจตนา นาควัชระ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรที่ได้รับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์จากมหาวิทยาลัยทือบิงเงิน (Tübingen) ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ในโอกาสนี้ขอเสนอบทความเรื่อง **“ละครในฐานะสถาบันทางจริยธรรมหรือความลึกลับของศาสนกิตติยธรรม”** ซึ่งศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.เจตนาได้เสนอไว้ในการสัมมนาทางวิชาการนานาชาติ เพื่อมอบปริญญาดุษฎีบัณฑิตในครั้งนี้ พร้อมกันนี้ กรรข อัครวิริยะนุภาพ ได้เขียนเรื่อง **“ขนบการมอบปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ : กรณีศึกษาจากมหาวิทยาลัยทือบิงเงิน”** เพื่อกล่าวถึงหลักเกณฑ์ในการมอบปริญญาดุษฎีบัณฑิตของมหาวิทยาลัยในประเทศเยอรมนี และยังได้แปลคำกล่าวตอบรับสุนทรพจน์และคำประกาศเกียรติคุณในพิธีมอบปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ให้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.เจตนาไว้ด้วย

บทความด้านการละครอีกเรื่องที่น่าสนใจคือ **“The Transformation from Modernism to Postmodernism in Samuel Beckett’s Drama”** ของ ชุตินา เปล่งช้า ซึ่งกล่าวถึงการเปลี่ยนผ่านจากคตินิยมสมัยใหม่สู่คตินิยมหลังสมัยใหม่ในบทละครของ Samuel Beckett

บทความด้านวรรณกรรมมี ๒ เรื่อง เรื่องแรกคือ **“ฌเวตัน โตโดรอฟ : จาก ‘วรรณคดีและการสร้างความหมาย’ ไปสู่ ‘วิพากษ์การวิจารณ์’ วรรณคดีศาสตร์จะยังคงเป็นสิ่งที่เป็นไปได้หรือไม่”** ของ อัจฉรา วรรณเชษฐ์ เรื่องนี้นำเสนอทฤษฎีที่เป็นแนวทางการอ่านบทกวีที่เป็นร้อยแก้ว อันอาจจะเป็นประโยชน์ต่อการอ่านกวีนิพนธ์ของไทยในยุคปัจจุบันที่มักไม่ยึดขนบฉันทลักษณ์แบบเดิม อีกเรื่องหนึ่งคือ **“‘เจ้าชายน้อย’ (Le Petit Prince) : ภาพสะท้อนของผู้ประพันธ์ อองตวน เดอ แซงเต็กซูเปรี (Antoine de Saint-Exupéry)”** ของ จุฑารัตน์ เบญจฤทธิ์ ซึ่งเสนอว่าบุคลิกภาพของผู้ประพันธ์เรื่องนี้มีอิทธิพลต่อรูปแบบและเนื้อหาของตัวละครเอกคือเจ้าชายน้อยนั่นเอง

บทความด้านโบราณคดีและประวัติศาสตร์มี ๒ เรื่อง เรื่องแรกคือ “Phra Prathon Chedi de Nakhon Pathom” ของ Laurent Hennequin ซึ่งนำเสนอหลักฐานใหม่เกี่ยวกับเจดีย์พระประโทนที่เป็นเอกสารภาษาฝรั่งเศส ส่วนบทความอีกเรื่องหนึ่งคือ “การศึกษาระบบไพร่จากหลักฐานสมัยอยุธยาตอนปลาย” ของ วรางคณา นิพัทธ์สุขกิจ ซึ่งศึกษาเรื่องระบบไพร่ในสมัยอยุธยาจากหลักฐานสมัยอยุธยาโดยตรง

บทความด้านการประพันธ์มี ๒ เรื่อง เรื่องแรก คือ “ภาพรวมของการศึกษาค้นพบหลักฐานในบทประพันธ์ไทยระหว่าง พ.ศ. ๒๕๒๐-๒๕๓๐” ของ วีรวัฒน์ อินทรพร บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการเมธีวิจัยเรื่อง “สถานะและบทบาทของการวิจารณ์ในการศึกษาวรรณคดีไทย” และบทความอีกเรื่องคือ “การแต่งคำประพันธ์ให้อ่านได้สองทางในภาษาสันสกฤต” ของ นาวัน วรณเวช ซึ่งนำเสนอการเล่นกับภาษาที่ทำให้อ่านได้ทั้งจากทางซ้ายไปขวา และจากทางขวาไปซ้าย

บทความด้านภาษาและวัฒนธรรมมี ๓ เรื่อง เรื่องแรกคือ “กลวิธีการตั้งนามฉายาของพระสงฆ์ไทย” ของ อำนาจ ปักชาสุข ซึ่งผู้เขียนศึกษาเกณฑ์และกลวิธีการตั้งนามฉายาของพระสงฆ์ไทย โดยเปรียบเทียบทั้ง ๔ ภาค เรื่องที่สองคือ “วิถีชีวิตของคนเขมร : ภาพสะท้อนจากภาษิต” ของ อุบล เทศทอง ผู้เขียนได้วิเคราะห์วิถีชีวิตของคนเขมรจากภาษิตเขมรซึ่งส่วนใหญ่ได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนามโดยตรง ทำให้ผู้อ่านได้รับรู้ชีวิตและสภาพสังคมของคนเขมรในสภาพที่เป็นจริง และเรื่องสุดท้ายเป็นบทความทางภาษาจีนเรื่อง “ปัญหาการระบุรูปเขียน ‘DE’ ในภาษาจีนกลาง” ของ กิตติชัย พินโน โดยเสนอปัญหาการใช้รูปเขียน ‘DE’ ซึ่งเป็นคำช่วยโครงสร้างในภาษาจีนกลางที่มีรูปเขียนถึง ๓ รูป พร้อมข้อเสนอแนะในการระบุรูปเขียน ‘De’

ส่วนสุดท้ายของวารสารฉบับนี้คือ บทแนะนำหนังสือเก่าเรื่อง “Twentieth Century Impressions of Siam : Its History, People, Commerce, Industries, and Resources” ของ อนันต์ชัย เลหาะพันธุ์ ซึ่งนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และสยามเมื่อราวปลายสมัยรัชกาลที่ ๕ ในสายตาของชาวตะวันตก แม้เป็นหนังสือเก่าที่มีอายุประมาณ ๑๐๐ ปีก็ตาม แต่ก็มีความน่าสนใจในฐานะที่เป็นบทบันทึกทางประวัติศาสตร์และแหล่งรวบรวมภาพเก่าอันน่าตื่นตาตื่นใจจำนวนมากของสยามในช่วงดังกล่าวที่อาจหาไม่ได้จากหนังสือเล่มอื่น